

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tuje države več poštne stroški. „Soča“ z „Gosp Listom“ in „Primorec“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Trzinu ulici (Mercato) 12, II.

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šestostopno petit-vrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. Posamične številke se prodajajo po 2 kr. Rokopisi se ne vračajo.

Razgled po svetu.

Austrijske novice. — Presv. cesar je potoval po Svici, kjer je že prej nekaj bivala cesarica Elizabeta. Danes se najbrže povrne čez Monakovo domov; tamkaj obišče princa Leopolda, v Lichteneggu pa nadvojvodo Fr. Salvatorja in soprogo.

V Dubrovniku (Dalmacija) je umrl po dolge bolezni škof Vodopić, odličen Hrvat in književnik. Mir njegovej duši!

Z Dunaja prihaja zadnje dni govorica, da odstopi moravski namestnik L. L. na njegovo mesto pa da pride trgovinski minister Bacquehem. Po zadnjega stolu že od nekaj hrepeni levičar baron Chlumecký.

Ministerstvo je razpustilo češko dijaško društvo „Sazavan“ v Pragi, češ, da je zakrivilo lanske izgrede med češkim prebivalstvom in nemškimi izletniki v Jiglavu.

V Opavi (glavnem mestu Slezke) imeli so v ponedeljek ožjo volitev enega poslanca v državni zbor. Celi in konservativni Nemci so združili svoje glasove na dr. Pommer-ja, liberalci pa na dr. Demel-a; prvi je dobil 525, drugi 622 glasov. Ker pri tej skupini voli tudi kupčijska zbornica, ki je v liberalnih rokah, odločila je izvolitev v korist liberalca dr. Demel-a.

Glediška ravnateljica Bauman iz Brna in Svanda iz Plznja sklenila sta pogodbo na štiri leta, da ustanovita operno društvo, ki bo po vsem svetu predstavljalo češke opere. Začeta v Berlinu 1. julija, kjer ostaneta en mesec; potem pojdeti v Čikago (Severna Amerika), kjer ostaneta tri mesece med razstavo. Na zimo se vrneta v Pariz, od tam pojdeti v Petrograd in potem dalje po svetu. Takó bo ta družba širila čast češkega imena med vse narode.

Ogersko. — Pretekli telen vršila se je v Budimpešti konferenca ogerskih škofov, ki se je pečala poglavito s civilnim zakonom (poroko pred županom), kakoršen hočejo imeti madjarski šovinisti. Spomenica, katero so škofje izdali, pravi, da civilni zakon globoko žali občno versko čuvstvo in nasprotuje dogmam o krščanskem zakonu. Na to opozarja, da peša krščanstvo tam, kjer se je uvedel civilni zakon, kakor n. pr. na Pruskem, kjer se mu je začela upirati celó protestantska duhovščina. — Madjarji so se prav hudo zapletli v cerkveno-politična uprašanja, katerih rešitev in usoda ni v njihovih rokah; zato je neuspeh že naprej gotov.

Tudi v ogerskem državnem zboru vršila se je pretekli teden velika razprava o civilnem zakonu. Več poslancev, med njimi posebno Nagý in Asboth, so ostro obsodili vladno cerkveno politiko (o civilnem zakonu). Učni minister se je veliko prizadeval, da bi oslabil utis nasprotujočih govornikov, kar se mu pa ni nič kaj posrečilo.

Neki ogerski profesor je izračunal, da so se Madjarji pomnožili v 20 letih od 25% na 43%, kolikor noben drug narod na svetu, dasi je znano, da so Madjarji najmanj plodovit narod. Umevno je, da so se Ma-

djarji pomnožili le vsled potujčevanja nemadjarjskih plemen. — Celih 57 odstotkov transilavskega prebivalstva so torej nemadjarji, torej še vedno lepa večina. Kakó je pa to, da imajo vso državno upravo izključno Madjarji v rokah? Kakó je to, da usi poslanci v državnem zboru so Madjarji? Kakó je to, da 57% prebivalstva ni zastopano pri postavodajalstvu? Ta resnica vredna je globokega premisleka! Naj mislijo na njo tisti, katerim je to sveta dolžnost.

Hrvaško. — Te dni pretekli sta že dve leti, kar je izpraznjena nadškofijska stolica v Zagrebu. Kakor se čuje, bode končno v kratkem vendarle imenovan novi nadškof, a to ne po volji in želji madjarjskih židov in kalvinistov.

V proslavo združenja obeh hrvaških opozicij priredili so v Zagrebu v nedeljo velik slavnosten komers. Naši bratje Hrvatje nadajajo se lepim uspehom, katere dosežejo v služnosti in skupni delavnosti za svobodo in celokupnost kraljevine hrvaške. — Komers bil je takó sijajen, da mora razveseliti slehernega Slovana. Udeležba bila je ogromna, a vsi so bili ene misli, enega srca, kar se je pokazalo v navdušenih napitnicah in govorih Dr. Rački, dr. Beresztjenszki in dr. Frank razvijali so v krasnih govorih program zedinjene opozicije. Pravaš dr. Folnegović je navdušeno napil vladiki Strossmayer-ju, „Obzoraš“ dr. Amruš napil je Starčeviću, dr. Mazzura Čehom, župnik Forko pa Slovencem. Sklenilo se je odposlati deputacijo k Starčeviću, brzojaven pozdrav pa Strossmayerju; prvi se je imenoval glava, drugi pa srce hrvaškega naroda. Slovensko-hrvaška edinost se je prav živo povdarjala. Odbor je poslal „Slov. Narodu“ sledečo brzojavko: „Pri sinočnjem komersu na proslavo sjeдинjenja hrvaške opozicije odazvasmo se dubokoj potrebi i iskrenom čustvu hrvaškoga srca, sječajudi se braće Slovenaca, te im u ime i po zaključku komersa šaljem iskreni bratski pozdrav, želeći im najsajajniji uspeh u požrtvovalnoj i neustrašivoj borbi za domovinske svetinje. Odbor“. — Bratje! Delajte tako, kakor ste obljubili pred celim svetom pri tem komersu! Bog blagoslovi vaše delo!

Od kar sta se združile obe opoziciji, začeli so v veliko večji meri dohajati darovi za „Starčevićev dom“, ki bo središče im zbirališče „stranke prava“, njeno glasilo „Hrvatska“ prinaša v vsaki številki odlično število radodarnih doneskov v ta namen. Ako pojde takó dalje, bo v kratkem zbrana potrebna svota za krasno narodno zavetišče.

Razne novice. — Danes se odpelje nemška cesarska dvojica v Rim, da se udeleži srebrne poroke italijanskega kralja. V Rimu se delajo za to slavnost velike priprave, to pa s toliko večjim ognjem, ker vidijo, koliko bliščečega slavja je doživel sv. Oče Lev XIII. o priliki njegove škofovske 50 letnice. S tem hočejo nekako demonstrirati proti papežu.

V Parizu se vrši pred porotniki druga obravnava proti uzročiteljem panam-

skega škandala. Pri tej priliki so prišli na sled novim zločincem, ki jako visoko stojé v javni službi naroda ali države. Kornelij Herz, eden glavnih sleparjev, ki je bil mešetar pri podkupovanju poslancev, ministrov in drugih visokih dostojanstvenikov, izdal je jako vožna pisma, ki dokazujejo krivdo mnogih odličnjakov. V to zadevo je zapleten tudi pravosodni minister Bourgeois, ki je vsled nekih razkritij pred sodiščem takoj podal ostavko. Ves svet z nepetostjo pričakuje konca. Naj bi vse krivce zadela pravična kazen, ker škoda in sramota, katero so prizadeli francoskemu narodu, je nepreračunljiva.

Sv. Oče Lev XIII. zahvalil je s posebnim pismom nemškega cesarja Viljema za častitko; v tem pismu je naglašal tudi svoje občudovanje za cesarjevo prizadevanje gledé na ugodno rešitev socialnega uprašanja.

Upor od strani pravoslavne duhovščine proti princu Ferdinandu raste od dne do dne. Za škofom Klementom, katerega je vlada zaprla v samostan, prišel je na vrsto škof v Ruščuku, ki se je tudi očitno izrekel proti vladi. Pravoslavna duhovščina se ne bo udeleževala slavnosti o priliki poroke princa Ferdinanda. Toliko bolj pa bo razsipna vlada, da bi se poroka proslavljala kolikor mogoče sijajno po celi kneževini. Za denar se pač dá vse narediti!

Goriške novice

Goriški „Corriere“ neprestano hujska, zdaj proti Slovencem, zdaj proti cerkvi in duhovščini, posebno rad pa proti c. kr. stanovom. Ker pa takó hujskanje ni takó lahko zato si je „Corriere“ izumel poseben sistem, po katerem opravlja svoj nepošteni posel vkljub „pazljivosti“ c. kr. državnega radnika; on si namreč kar na suhem izmisli kake take „prigodbe“, ki so same na sebi sramotne in celó kašnive za onega, ki jih uzroča. Na tak način „Corriere“ brezskrbno blati, smeši in sramoti vse, kar ni po volji in sreči neke lahonske svojati v Gorici. — Takó si je naravnost izmislil več škandaloznih novic o c. kr. orožnikih, kakor n. pr. zadnji čas ono novico „Brutto fatto“ o čepovanskih orožnikih, (o čemur je govorila zadnja „Soča“) vsled česar se bo „Corriere“ moral najbrže še zagovarjati. — V soboto si je dalje izmislil dopis iz slovenskega Mirnika proti ločniškemu vikarju č. g. Codermatzu, čes, da je prišel v svojo novo službo v Mirniku ter napel strašno slovensko agitacijo. Koliko vrednosti ima ta dopis, razvidno bo našim čitateljem iz tega, ako povemo, da č. g. Codermatz je še vedno v Ločniku, a na Mirnik niti ne misli. „Corrierovi“ pisarji so najbrže slišali od daleč nekaj zvoniti, pa so hitro napisali „dopis“ iz Mirnika, zlagan od prve črke do zadnje pike. S takimi ljudmi se moramo boriti v Gorici!

„Corriere“ obrekovalec. — Učeraš teden je goriško židovsko glasilo prineslo več

zlobnih napadov proti Slovincem; med drugim je napadlo slovenske profesorje s sledečim peklensko zlobnim uprašanjem:

Ali ni dosti to, da dijaki, ako nočejo propasti pri izpitih vsled nekaterih fanatičnih profesorjev, morajo v očigled svoji moralni škodi obiskovati Čitalnice (ognjišča rusofilstva), katere zjutraj v družbi dotičnih maločastnih profesorjev zapuščajo vsi pijani in z rusko trobojnico???

Takó „Corriere“, ki je na koncu dostavil 4 uprašanje. Upamo, da dobi zaželjeni odgovor, po katerem toliko hrepeni. Upamo, da bo „C.“ imel priložnost povedati, kje so take „Čitalnice“, v katerih se slovenski profesorji in dijaki toliko pregreše, kakor „C.“ opisuje. Nadejamo se, da stopijo prizadeti krogi na noge ter poskrbijo o tej svojati, ki se upa s takó podlimi lažmi na dan, zaslužno plačilo.

Nov poštni urad dobimo v Gorici na levi strani kolodvora; imenoval so bo „c. kr. železniški poštni urad v Gorici.“ Namen mu bo v prvi vrsti odpravljati poštne pošiljatve, ki gredo mimo Gorice na Laško. Doslej so vse take pošiljatve vozili v mesto in od tod po opravljenem potrebnem poslu zopet na kolodvor. Odslej tega ne bo treba. Vrhu tega bo novi poštni urad vršil svojo nalogo tudi za goriško občinstvo, kar bo jako ugodno za ves dolenji konec mesta in sosednjo okolico.

Dve interpelaciji prinaša današnja „Soča“. Prvo je stavil dr. Gessmann zaradi pogostih zaplemb „Rinnovamenta“, dočim „Corriere“ svobodno izide, ko bi moral biti zaplenjen. — Drugo je stavil pa visokor. gosp. Alfred grof Coronini v zadevi novega goriškega pokopališča. Ta interpelacija je zbudila v Gorici veliko živahnost v nekaterih krogih, ki imajo slabo vest, pa parjenost. To interpelacijo prinesla sta doslovno tudi dunajski „Vaterland“ in praška „Politik“.

Kurja očesa postanejo lahko nevarna celó človeškemu življenju. Dokaz o tem imeli smo v sredo, ko je vsled kurjega očesa umrl v goriški bolnici g. Jos. Stiegler, oskrbnik Nj. eksc. Fr. Coronini-ja in posestnik v St. Petru, v vseh krogih, ki so ga poznali, jako priljubljen in spoštovan mož. Pokojni Stiegler si je rezal kurje oko na nogi; urezal se je do krvi, vsled česar mu je začela noga otekati. Poklical je zdravnike, ki so mu odrezali meziniec in potem razrezali stopalo.

Toda rana je gnjila dalje, noga je začela hudo otekati — zastropila se mu je kri, in o rešitvi skoro ni bilo več upanja. Zdravniki so mu naposled odrezali nogo nad členom, a prepozno; umrl je v sredo jutro. Pogreb se bo vršil danes ob 2. pop. izpred goriške bolnice v stolno cerkev in od tam na kolodvor, da se prepelje na dom v Frauenburg pri Leibnitz-u na Štajerskem. — Pokojnik je bil po rodu in duhu Nemec, a v slovenski občini je vršil dolžnosti najboljšega slovenskega rodoljuba.

Iz St. Petra prejeli smo učeraj dopis, iz katerega povzamemo še sledeče vrstice.

Pokojnik je trpel vsega skupaj 6 tednov; star je bil 46 let. — Vsi domačini so ga zelo ljubili zaradi njegove prijaznosti, postrežljivosti in radodarnosti. Še v svojih bolečinah se je spomnil nekega ravno umrlega reveža, kateremu je ukazal kupiti krsto. V občini je bil usem prijazen svetovalec in veliko let je opravljal službo podžupana. Vipavski dolini je bil velik dobrotnik, ker odkupoval je mnogo sadja, katero je plačeval vestno in razmeroma vselej najdražje. Mir njegovi duši!

Z deželo smo od več strani prejeli z ozirom na občinske volitve v Solkanu prav

ostre dopise. Za zdaj jih ne priobčimo. Povemo pa, da so vsi edini zlasti kar se tiče nekaterih gospodov v Gorici, namreč gg. zemljemerca Gasserja, notarja Nordisa in svečarja Baderja, katerih se hočejo naši deželani odslej izogibati. Posebno hudi so nekateri gospodje duhovniki na Baderja — in po pravici. Tudi „Slovenec“ ga je ostro okrcal ter opozoril častito duhovščino na njegovo protislovensko agitacijo v Solkanu. — Iz teh dopisov smo se prepričali, da imenovani gospodje so si nakopali veliko gmotno škodo. Mi jih ne pomilujemo! Sicer pa so v svoji pesti združili itak že preveč slovenskih žuljev!!

V Vrtojbi so se vršile v jeseni občinske volitve, proti katerim so se vložili nič manj kot trije utoki. Namestništvo je popolnoma potrdilo 3. in 2. razred ter odobrilo izvolitev dveh starašin v 1. razredu, za ostalih šest starašin pa je zapovedalo dopolnilno volitev. — Tudi v to volitev se je utikal zemljemerec Gasser, ki je v družbi renškega Italijana Culota podal utok proti volitvi. Čemu neki so uprav g. Gasser toliko briga za volitve v slovenski okolici? Ali je res „Legin“ najemnik, kakor pravijo?!

„Družba sv. Mohorja.“ — Nekateri slovenski listi so prinesli nasvet, naj bi krstni botri ali nunci zapisavali svoje krščence kot dosmrtni ude v „Družbo sv. Mohorja“; to bi bilo za otroke, kedar bi odrasli, najlepši dar. — Ta nasvet je silno razgrel nekatere naše nemške in laške sosedo. Tudi naš „Corriere“, seveda, ni smel zamuditi te priložnosti, da je malce poropotal proti nam Slovincem. Upraisal je: Kakó spoštujeje Slovenci postave, ko država prepoveduje, da učenci ne smejo biti udje političnih društev? — „Družba sv. Mohorja“ je torej politično društvo! Se več, ona je: panslavitično društvo, pravi isti „Corriere.“ — Take zlobnosti ne zasluži resnega odgovora, a zapomniti si jih moramo!

Čestitke za sv. Očeta poslane so do zdaj društvu „Sloga“, oziroma njenemu predsedniku, naslednje slovenske občine: Berje, Bovec, Brestovica, Čepovan, Dornberg, Dolenje, Gorjansko, Grahovo, Idersko, Kamnje, Kanal, Kobarid, Ljubušnje, Lokovec, Nabrežina, Pliskovica, Ponikve, Ročinj, Selo, Skrilje, Šebrelje, Skrbina, Stanjel, Temnica, Vogersko, Vojsčica, Volče. Državni poslanec dr. A. Gregorčič izročil še ta teden vsemavedene čestitke osobi prevzvišenemu gospodu knezonadškofu. Naravnost preč. kn. nadšk. ordinarijatu poslane so čestitke sledeče občine:

Avče, Breginj, Mavhinje, Komen, Bilje, Drežnica, Velikidol, Soča, Vertobja, Solkan, Biljana, Podgora, Rihemberg, Črniče, Kred, Koblja glava, Sv. Lucija, Kal, Slivno, Gragar, Sv. Križ vipavski, Devin, Avber, Šempas, Čepovan (Čitalnica), Sv. Polaj, St. Peter, Lokavec, Gaborje, Tolmin, Gor. Trebuša, Tomaj, Zgonik, Čez-Soča, Stenje, Žaga, Renče, Šmarje.

Ako so še katere občine, ki želijo pridružiti se že imenovanim, naj pohitijo, da izvršijo svoj namen vsaj do Velike noči, ker po praznikih se začnejo priprave za potovanje v Rim. Če kdo potrebuje kak pouk ali navod v tem oziru, obrne naj se na društvo „Sloga“ ali pa naše uredništvo, ki rado postreže, kolikor mu je v moči.

Iz Brd nam piše potovalec: „Neki dan preteklega tedna sem šel skozi Gor. Cerovo. Mimogredé slišim v spodnjem delu vasi pod farovžem preklinjanje in kreg; otroci, ženske, moški, vse je šlo uprek. Pri poti stoječi starec je vzdihnil: „In to je vsaki dan!“ Jaz mu dem: „Zgoraj je cerkev, spodaj šola, kaj pravita k temu du-

hovnik in učitelj?“ Na to odvrne: „Gorje, — potem 14 dni poživigujemo in zmerjajo nastavljeni paglavci za njima, po noči jim pa odrasli nadlegujejo pred hišo.“ — „Pa obč. mož?“ — „Ta se ne briga!“

Ko še nekoliko postojim, slišim močno poživigavanje, zato pa si mislim: hajd — tu ni varno biti! Bog se usmili, pač je potrebna drugačna obč. vlada.“

„Lega Nazionale“. — Korminsko podružnico tega lahonskega društva razpustilo je c. kr. namestništvo v Trstu, ker je prestopilo delokrog svojih pravil. Pri zadnjem zborovanju je namreč nekdo govoril, kakor trdi nekateri laški časopiši, kakó naj bi „Lega“ razširjevala svoje delovanje, a govoril je v šolskem društvu o samej politiki. Ker ga predsednik ni poklical k redu, zato je bila podružnica razpuščena. Takó laški listi. — Kar se nas tiče, nas mora le veseliti, da so korminski „Legovci“ jasno pokazali, da njim in vsem drugim ni za drugo nego za — politiko, katero hoté uganjati pod krinko šolske družbe. — Kakor v Korminu, takó se je tudi drugod že jasno pokazal pravi, politični namen „Legin“ podružnic. Upamo, da bodo c. kr. oblastniije tudi drugod brzdale politične skomine naših ljubeznivih laških sosedov.

Nalezljive bolezni med domačo živino se močno širijo po Krajuskem, takó da živinski sejmi kar po vrsti izostajajo. Pa tudi na Goriškem nismo brez teh nadlog, marveč oglašajo se zdaj tu zdaj tam.

Iz Tolmina nam poročajo, da tamošnja mlada ženska podružnica sv. C. in M. se čudovito lepó razvija; doslej šteje že nad 600 družbenic. V sredo je odposlala glavnemu vodstvu v Ljubljano 300 gld. Živile vrle tolminske rodoljubke! Naj bi nikoli ne pojemal tak ogenj plemenite domovinske ljubezni in narodne požrtvovalnosti! — Pa tudi možka podružnica se je obudila k novemu, plodovitemu delu; tudi ona je odposlala te dni 100 gld. v Ljubljano. Čast možem, ki so pripomogli k takemu vzbujenju možke podružnice!

Tamburaški zbor. — Iz Tolmina nam je došla novica, da se je v tamošnjem „Rokodelskem bralnem društvu“ osnoval tamburaški zbor, ki šteje doslej 7 članov. Mlademu zboru želimo uspešno delovanje.

Iz Rihemberga nam poročajo: Poročilo v zadnji „Soči“ o zadevi slovenskega dopisovanja od strani sl. c. kr. glavarstva nas je jako iznenadilo. Starašini Ličen in Colja sta govorila edino le o dopisovanju c. kr. glavarstva, ne pa drugih uradov. Ako tega ni v zapisniku, onda je vse to krivda našega tajnika, s katerim bomo pri prihodnji seji govorili resno besedo. Vrhu tega stavimo nasvet, naj starašinstvo izrazi glavarstvu željo, da bi isto dopisovalo v slov. jeziku, kakor je omenila „Soča“. Bomo videli, ali se bode naša želja izpolnovala.

V Bolcu se bo predelavala tamošnja sodnija, ki je zenekaj let erarska lastnina. Dela se oddavajo potom javne dražbe; klicna cena znaša 1750 gld. Udeležniki dražbe morajo položiti 87 gld. 50 kr. varščine.

Poštni zadeve omenjali in razpravljali smo že večkrat v svojih listih. Tudi minister Bacquehem se jih je spomnil v seji državnega zbora dne 6. t. m. V svojem daljšem govoru je med drugim rekel: „Med novimi poštami uradi nahaja se tudi oni pri Robiču, na kateri opozarjam gospoda poslance kmečkih občin goriških, ki je izrazil željo v tem oziru pri razpravi lanskega proračuna. Ko sem že pri tem gospodu poslancu, omenjam dalje, da med Kobaridom in Podbenescem se je ustanovila vsakdanja vožnja pošta, med Gorico in Bolcem, na

77 kilometrov dalje, vsakdanja druga vožnja pošta z landauerjem (lahkim, pripravnim vozom) in povoljnim vožnjim redom, med Sv. Lucijo in Tolminom ter med St. Petrom in Gorico vsakdanja druga vožnja pošta, da sta se napravila poštne urade na Cesti in v Dolenji Trebuši ter da se je postavila nabiralnica (poštna tržnica, v Gorenji Trebuši. Tisti čas, ko je gospod poslanec govoril o teh rečeh, nisem mogel dati odločnega odgovora, ker o tem smo takrat še le poizvedovali in pogajali se. Sploh prošim, naj se ne sklepa o pomanjkanju naklonjenosti do kake reči, ako o nji koj ne odgovorim. Če so se le poizvedbe potrebne, mi naravno ni mogoče, takoj odgovoriti, ampak se moram omejiti na zatrdjenje, da hočem svojo pozornost obrniti na reči, ki se razpravljajo v tej visoki zbornici, kar morem zagotoviti gledé na vse, kar se tukaj sproži. Posebno gospod poslanec za kmečke občine goriške more posneti iz moje razložbe, da so se izpolnile skoro vse želje, katere je izrazil. — Dalje je minister zagotavljal, da so mu pri srcu jezikovne razmere pri poštah in telegrafskih uradih ter da se posebno pri poštah branilnici vsaka uloga, ki je splošnega pomena, rešuje v tistem jeziku, v katerem je bila storjena, in da se vsled tega pri glavnem uradu na Dunaju odgovarja v osmih jezikih. V jezikovnem oziru bo pa treba govoriti z ministrom še resno besedo.

Izpred sodišča. — Lahonski listi priporočevali so s slastnim veseljem, kakó je bil doberdobski vikarij č. g. Ant. Bratina dné 31 dec. 1892. obsojen pri c. kr. okr. sodišču trziškem na 20 gl. globe in tožne stroške „zaradi razžaljenja časti“; tožil ga je neki Mat. Laković, sodil pa je sodn. pristav Pellegrini. Gosp. vikarij je podal utok, vsled katerega je bil 13. t. m. pri okrožnem sodišču goriškem povsem oproščen; tožitelj pa obsojen v tožne stroške. — Radovedni smo, ali rečeni lahonski listi prinesó tudi to novico.

Poklon sv. očetu. — Pod tem naslovom priobčil je „Slovenec“ od srede sledéčo vest: „Iz Gorice se pošiljajo na deželo v čisto slovenske kraje vpisovalne pole za udanostne podpise sv. očetu Leonu XIII. z italijanskim (!) naslovom. Zakaj bi ne imeli slovenskih naslovov!“

Tako „Slovenec“. In po vsej pravici! One pole razpošilja tudi v slovenske kraje goriški „Circolo cattolico“, ker med Italijani imá bore malo upliva in ugleda. „Circolo“ je nemreč šel za izgledom „Sloge“ ter pozval laške občine, naj bi častitale sv. očetu. Toda nekatere veljavne občine so naravnost izjavile, da sicer globoko spoštujejo sv. očeta, a tega nočejo, da je iniciativa prišla od „Circola“; ako se odzovejo njegovemu pozivu, bi se zdelo, da stojé na njegovi strani. — Zdi se, kakor bi „Circolo“ hotel na slovenski strani nadomestiti, kar mu je ušlo na laški, zato se obrača z onimi polami do Slovencev. — Opozarjamo vsled tega vse rodoljube na deželi, da so previdni v tem oziru, ker treba je pač, da se pokažejo sv. očetu kot slovenski, a ne kot laški katoliki, kajti tuji so se z nami Slovenci itak že doslej preveč šopirili pred očetom — dejajé ljublj. „Slovenec“.

Trgovinska zbornica v Gorici. — Od raznih straní so se nam ponudili odlični rodoljubi, da nam v teku leta oskrbé natančen imenik vseh trgovcev in obrtnikov v dotičnih občinah. Očitna hvala rodoljubnim gospodom za prijazno ponudbo. Prosimo pa, da bi nam poslali take izkaze iz vsake slovenske občine najdalje do konca septembra. Časa je torej dosti, a bolje je, da se poprej dovrši ta naloga, pozneje pa naj bi se nam naznanile le morebitne spremembe.

Že l. 1869. smo se Slovenci udeležili volitev v kupčijsko zbornico; enako l. 1872. pod vodstvom pokojnega Lavriča, a brez uspeha, ker na slovenski strani ogromna večina volilcev se ni zavedala svoje veljave in pravice. Takó je ostalo blizu do današnjega dné, samó s tem razločkom, da smo Slovenci vrgli puško v koruzo ter mirno prepustili Lahom goriško trgovinsko in obrtnijsko zbornico. Toda treba je, da se zbudimo iz spanja ter poiščemo, kar je naše. Ali je prav, da ena tretjina Lahov imá v svojih rokah vso trgovinsko zbornico, ki odločuje večino v deželni zboru? Rodoljubi, zganite se, poučujte, delajte! Bdečih je pravica!

Ostala Slovenija

Trst in Istra. — Neka banka v Trstu je prejela ponarejen petdesetak, kateri je pa lahko spoznati, ker ima v nemški besedi „angenommen“ pogrešek, namreč e namesto o, da se čita „angenommen“. Na istej strani stoji v gorenjem kotu med bukvami in stoječim dečkom: „O forint“ namesto nemškega teksta. Pozor! — Ostrupila se je neka 17 letna Urša del Campo; umrla je v bolnici. — Deklina Ter. Bon je bila obsojena na 2 meseca težke ječe, ker je svojega nezvestega ljubimca s polem namahala po glavi. — Pri Sv. Ivanu imelo je „Bralno društvo“ v nedeljo svoj letni občni zbor. Predsednik tudi zanjprej je g. I. M. Vatovec. — Podružnica sv. C. in M. na Greti imela je v nedeljo občni zbor. Novi načelnik je g. M. Škrbec. Lani je podružnica nabrala 816 gl. 16 kr. Slava! — V Barkovljah be imelo pevsko društvo „Adrija“ v nedeljo občni zbor v dvorani krčme „Obrtnijskega društva“. — Dr. Laginja je zahteval v državnem zboru, naj bi se od zenliško-odveznega zaloga odštela tista svota, katero ima še tirjati država od dežele.

Kranjsko. — Iz Ljubljane smo prejeli obširnejši dopis, iz katerega priobčujemo za danes le konec, ki slove:

„Približaječ se pomladi umika se tudi gledališka sezona (doba). Le še par predstav — in konec bode slovenskim kot nemškim predstavam v Talijinem hramu. Če sem prav poučen, namerava „Dramatično društvo“ še dvakrat predstavljati opero „Cavalleria rusticana“, t. j. v četrtek, 16. in nedeljo 19. t. m., pri kateri bo pa mestu góspé Gerbičeve sodelovala češka operna pevka, katera se je za ta dva večera naprosila. Umeje se samo po sebi, da bode ta dva večera gledališče do cela razprodano; vsaj bode pa tudi užitek izreden! — Želeti bi le bilo, da bi se naše „Dramat. društvo“ za prihodnjo sezono toliko organizovalo ter podpore našlo, da bi moglo dajati na teden po tri predstave, a ob jednem skrbelo za to, da pridobi najmanj še 6 glavnih igralnih močij, ki bodo v resnici zastopale in spajale v sebi v vsakem oziru moč, s katero se bode moglo društvo ponášati, ne pa se — bati blamaže! Merodajni činitelji bodo brezdvomno vedeli storiti svojo dolžnost za — slovensko stvar!“

V tekočem letu dobi Ljubljana na vseh straneh nekako spremenjeno, novo lice; krog in krog vstajala bodo iz zemlje krasna nova poslopja državna in zasebna, različnim svrham zidana, a zunaj vseh drdrati pa bo jela koncem jeseni dolenjska železnica, ki se pri Grosuplji razdeli v dve progi: Kočevsko in novomeško. Le ugodnega vremena nam bode v prvi vrsti treba in pa dovelj delavcev!

Ker je bolezen na gobcu in parkljih v Lj. ponehala, a se na deželi po nekod stoprav prikazala, bode moral prej ko ne tudi prihodnji živinski semenj tukaj izostati, kakor sta že dva do zdaj. — Nič manj se nam pa ne manjka — pasjega kontumaca zbog steklih psov, zlasti po Dolenjskem.

Kakor o nekaterih družih, se tudi še nič gotovega ne vé o našem deželni zboru, kedaj bode sklican; bržkone v prvi polovici aprila, kar je tembolj potreba, ko čaka jednega kot družega dovelj važnega posla!

Nova kmečka podružnica s sirarnico ustanovila se je koncem feb. t. l. v Rovtah nad Logatcem. V odbor so voljeni: Predsednikom č. g. Iv. Hladnik duh. pomočnik, tajnikom g. Alojzij Sezun učitelj in voditelj; odborniki: Ivan Mazi, Janez Petkovšek in Gašpar Kavčič, vsi posestniki v Rovtah. — Podružnica šteje do zdaj 30 udov, sirarnica nad 20. — Pri tej priliki predaval je tajnik c. kr. kmet. družbe kranjske, g. Gustav Pirc iz Ljubljane, a g. Ig. Gruntar, c. kr. notar logaški, podaril je znesek 12 gl. za drevesnico. — Vivant sequentes!

Obesil se je v nedeljo 12. t. m. zjutraj v Ljubljani neki 60-letni želez. sprevodnik v kuhinji svojega stanovanja; bil ji že nekaj časa „zmešan“. To je v teku 8 dnje drugi enak slučaj v Ljubljani.

Štajersko. — (Novorojenca) je umorila na Otičniku neka Marija Kreuch iz Celovca. — (Utonila sta) dva mlada moža v Pesnici. — (V. St. Petru) pod Sv. Gorami je bil ubit in oropan živinski kupec V. Jazbec. — (Bolnica usmiljenih bratov) v Gradcu izdala je svoje poročilo o delovanju v l. 1892. letos prvič tudi v slovenskem jeziku. Vseh bolnikov je bilo 2034, ozdravljenih 1351, zboljšanih 378, umrlo 133. S Primorskega bilo je 30 bolnikov. — V Celovcu je umrl štajerski rodoljub Fr. Kerže, ki je zapustil „Dijaški kuhinji v Celju“ 1200 gl., za dijaške ustanove pa 16.000 gl. Slava njegovemu spominu! Mir njegovej plemeniti duši! — V Vojniku bodo zidali novo cerkev. — Čitalnica v Brezicah bo imela pojutranjem „besedo“. — Trte so letos na Štajerskem močno pozeble. — Gozd je gorel 11. t. m. na hribu Kamniku; ogenj je uničil 13 jehov lepega gozda. — Velik požar je nastal istega dne v St. Ropertski vasi v braslovski občini; pogorela je skoro cela vas.

Koroško. (Papeževa 50 letnica) obhajala se je tudi na Koroškem prav slovesno. Katoliško politično društvo za koroške Slovence priredi velikonočno sredo papežovo slavnost v Celovcu. Slovenci iz cele dežele bodo zastopani pri tej slavnosti. — (Novo železnico) bodo gradili od Podklostra po Ziljski dolini do Š. Mohorja blizu italijanske meje. Za to železnico so posebno uneti vojaški krogi, ki hočejo imeti dosti in dobrih potij za prevažanje vojakov proti Italiji, ako bi to bilo potrebno. — (V frančiškanski samostan) v Beljaku je prišel neki slepar prenočišča prosit. Kazal je neko arabsko pisanje in se delal, kakor bi nič nemško ne znal. „Arabeč“ pa se je zdel muihom vendar sumljiv in poslali so po redarje. Tistim se je hotel tujec celó z revolverjem ustaviti. Izkazalo se je, da je neki slepar in Nemčije. — (V Beljaku) je razpisana služba cestarja. Prošnje sprejema do 25. sušca okr. glavarstvo v Beljaku. — (Pri Prevaljah) je vlak povozil ženo železniškega čuvaja. — (Slovenski potovalni učitelj) dr. Kramar je dné 19. svečana govoril o živinoreji v Žel. Kaplji. Bilo je še

precej kmečkih poslušalcev, ker so že prej zvedeli, da bo govor slovenski — (Tinjska fara) je naložila po 10 gl. globe takim, ki živijo v divjem zakonu. Posnemanja vredno! — (Posestniku Jak. Hodniku) po domače Dravcu na Žihpoljah se je od strani županstva naznanilo, da je njegova in somišljenikov prošnja za slovensko šolo odbita, ker po mnenju deželnega šolskega sveta posamični posestniki nimajo pravice prositi za kako šolsko spremembo. Čudno je pa, da se šolska oblast tam, kjer je občina v slovenskih rokah, vendar le ozira na prošnje posamičnih (nemškutar-skih) posestnikov, kakor se je zgodilo v Kotmari vasi, Globasnici, Šmihelu in Žabnicah. Tudi se Dravec čudi, zakaj mu izvirne rešitve ne dajo v roke. — (Koroška deželna vlada) je prepovedala uvoz živine s Kranjskega zavolj bolezni na parkljih.

Raznoterosti

Drobiž. — Veliki državnik Gladstone (Anglež) zbodel je za hripo. — Na Turškem v Carigradu nameravajo osnovati svetovno razstavo. — Od Prage do Bubenča bodo gradili poldrugi kilometer dolgo električno železnico. — Gledišče je pogorelo v Savoni pri Genovi na Laškem. — Od smeha je umrla neka postrežnica v londonski blaznici. — V Parizu je neka glediška igralka zapustila 3 milijone frankov pomočnemu društvu za glediške umetnike. — Magnat grof Wenckheim v aradskem komitatu na Ogorskem je na svoje stroške upeljal električno luč v trgu Borossebes in sicer za javno in zasebno potrebo.

Laško šolsko društvo „Lega nazionale“ ne obstaja še poldrugo leto, pa vendar že šteje 50 podružnic, od katerih najmočnejša je tržaška podružnica, ki je nabrala od avgusta 1891 do konca leta 1892 čez 22.000 gl. prostovoljnih darov. Velikost tega zneska najjasneje spričuje goreče sovraštvo do nas Slovencev, kajti za plemenite, blage namene imajo Lahli dobro zaprt žep, ter le takrat kaj darujejo, ko pričakujejo obče in javne pohvale. Toda proti nam da vsak Lah po svoji moči, ker ne more pretrpeti zanj silno žalostne resnice, da ni samo okoličica krog in krog slovenska, temveč se tudi v mestu samem hitro povečuje število naših ljudij, kateri že zahtevajo — o! groza — svojih lastnih osnovnih sol ter si upajo posluževati se slovenskega jezika že v javnih uradih. Zatorej pa naši gospodje nasprotniki ne vedo več, kaj bi počeli, da bi nas ne-le v spodnji, ampak tudi v zgornji okolici raje danes kakor jutri uničili. Za take namene naberejo vedno dovolj denarja in mestni magistrat ima tudi silno moč. Zato nam je pričakovati vedno hujšega bja od divjega lahonstva, katerega pa odbijemo zmagonosno z našo darežljivo narodno zavestjo ter s podporo naše družbe sv. Cirila in Metoda. Upamo tedaj, da se motijo oni gospodiči, če mislijo, da nas potujčijo s par šolami in nekaj judeževimi groši, ker tudi mi nečemo spati, ko nas sovražnik zalezuje na vse moč načine. Naše najboljše orožje proti potujčenju pa je okolnost, da prebivalci z dežele silijo zmirom bolj proti mestu in ker so ti-le Slovenci, ki se posehmal bodo trdno držali svoje materinščine, zato ponavljamo na ves glas, da naši gospodje lahoni zavrzajo vsak krajar, katerega potrosijo za laške šole, nam namenjene. In ker smo mi pošteti ter nečemo svojega bližnjega škode, svetujemo radovoljno svojim nasprotnikom, naj nakupijo s tistimi tisočaki raje nekaj vagonov polente in za vsaki dve kili

eno „rengo“ ter naj vse to hitro, predno se pomrzne, pošljejo v blaženo Italijo, da se tam njih bratje vendar enkrat najedo do siteda. „Novičar“

Tržne cene.

Kavi cena raste; zdaj se prodaja: santos 152, 154, 156, sandomingo 164, java 166, cejlon 188 do 192, portoriko 188, moka 192. — Sladkor 37 in 37½ — Petrol 17. Slanina (špeh) 52 do 56, domač 60 do 64. — Maslo surovo 75 do 80, kuhano 88 do 92.

Moka I. 14-20, II. 13-70, III. 12-90, IV. 12-20, V. 11-20. — Otrobi debele 4-70, drobne 4. — Žitna zmes 4-70. — Turšica (sirk) 5-80 do 6, — domača 5-80.

Teleta so se plačevala ta teden po 42 kr. kilo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Andrej Gabršček
Tiska A. M. Obizzi v Gorici.

Svoji k svojim!

Karol Drašček pek

Riva Corno št. 4. v Gorici. Podružnica za razprodajo kruha se nahaja v Semeuški ulici št. 2.

Lahko in prijetno delo

ki daje lep postranski zaslužek, ponuja se osobam, katerim njihova postranska opravila puščajo nekoliko prostega časa. Kdor bi se želel lotiti tega dela, piše naj upravnistvu tega lista ter naj nad naslovom zunaj na zavitku zapiše št. 232.

Tiskarna

Ant. M. Obizzi-ja

priporoča se slov. občinstvu za vsakovrstna dela, ki spadajo v tiskarsko stroko. V zalogi ima vedno vse tiskovine za duhovske, županske in druge urade. Cene zmerne. Ceniki vsakemu na razpolago.

Peter Birs

gostilničar pri veliki cerkvi
(Corté Caraveggia št. 4)

priporoča sl. občinstvu izborna domača vina, vedno dobro sveže pivo, domačo kuhinjo; postrežba točna.

Peter Mozetič

mesar

na voglu Stolne in nunske ulice v Gorici priporoča se svojim rojakom, zagotavlja kolikor mogoče dobro postrežbo po zmernih cenah.

Jos. Fon

krčmar

pri solkanski mitnici na desni toči izborna domača vina.

Anton Zagorjan

v Zvezdi v Ljubljani (v hiši „Matice Slovenske“) ima prodajalnice šolskih in drugih knjig ter vseh šolskih in pisarniških potrebščin.

Jožef Novič

krojač

v Gosposki ulici št. 13.

Ivan Mežnar

gostilničar „al Corso“

na cesti Franca Jožefa št. 36 priporoča se sl. občinstvu za obilen obisk. Toči dobra domača in laška vina, izvrstno pivo, ima dobro kuhinjo, vedno sveže kranjske klobase itd., vse po razmer-nih cenah.

Kavarni

„Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserna“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisov v raz-nih slovanskih jezikih. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar.

Adolf Hauptmann

tovarna

oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja v Ljubljani, ob vogalu Reseljere ceste št. 41 v lastni hiši in filijala: Slonove ulice št. 10-12.

Jernej Kopač

na Solkanski cesti 9.

izdeluje vsakovrstne voščene sveče, in vseh vrst medeno pecivo V Gorici prodaja te sveče

Karolina Riesner v Nunki ulici, ki izdeluje in prodaja tudi mrtvaške vence, cvetlice in druge podobne reči.

Ivan Druffa

na Travniku ima bogato zalogo vsakovrstnega

USNJA ter raznega orodja in potrebščin

za čevljarje

Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“ za veliko vojašnico na desnem voglu v ulico Morelli, toči domača vina in ima

DOMAČO KUHINJO

Cene prav zmerne

Anton Obidič

čevljar

v Semeuški ulici št. 4. se priporoča Slovincem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Howanski

čevljar

preselil se je v Raštelj št. 23. I. nad.

Ivan Kavčič

veletržec na Kornu

ima zalogo

STEINFELDSKEGA PIVA.

v sodčkih in steklenicah ter žita, moke in otrobij.

Staroznano gostilnico

„pri Lizi“

v Kapucinski ulici (Rabatšice) št. 2 ima zdaj v najemu

Franc Bizjak,

ki toči izborna in naravna vina, ima dobro domačo kuhinjo ter sobe za prenočišča. Cene so zmerne. Tukaj je shajališče Slovencev iz spodnje Vipavske doline.

Anton Fon

v Semeuški ulici ima prodajalnice vsakovrstnih klobukov in kap ter

gostilnico.

Toči vedno dobra in naravna vina.

Franc Jakil

na sredi Raštelja št. 9 ima ZALOŽNICO USNJA, katero prodaja na drobno in na debelo.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina.

I. Ceji

gostilničar

v Židovski ulici št. 5 toči naravno brisko vino.

A. Howanski

na Travniku št. 22 prodaja koške, pleteničice itd. na drobno in na debelo.

Ant. Trebše

gostilničar

proti novemu mostu v Hvalovi hiši št. 12 toči dobra domača vina in pivo.

Prodajalnica

in zaloga jestvin „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruge z omejenim poroštvom v ulici Belvedere št. 3, bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in z dežele.

Anton Koren

trgovec poleg gostilne „pri zlatem levu“ (al leon d'oro) v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svojo veliko zalogo blaga za vsak stan, kakor tudi gotovih oblek. Daje: strajce, spodnje hlače, zavratnice, civilne, vojaške in uradniške ovratnike, sablje z vso opravo, zlate in srebrne zvezde, skratka: vse, kar je potrebno za gospodo vsakega stanu. Obleke po naročilih izdeluje točno in po zmernih cenah.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna

domača vina

bela in črna istrijska

ter

bela dalmatinska.

Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici.

Prodaja na debelo

Ant. Kustrin

v hiši dr. Lisjaka v Gosposki ulici št. 23, ima

prodajalnico

za kavo, sladkor, moko, olje, riž in vsakovrstne jestvine na drobno in na debelo. Zunanja naročila se točno izvršijo.